

GÖÇ SÖYLEMİNİ ANLAMLANDIRMAK: İTALYA ÖRNEĞİ*

Merve Hazer YİĞİT UYAR**

Öz

Göç hareketlerinin doğal bir sonucu olan demografik dönüşümler, bu hareketler bağlamında hazır olunması gereken yapı değişiklikleridir. Göç hareketlerinin iş piyasası, sosyal sistem ve nüfusa dair verilerin hepsinde değişiklik yaratacağı öngörülebilir bir sonuçtur. Kimlik ve kültür, yabancı ve “öteki”nin var olmasında kritik faktörler olduğundan ötürü öteki kimliğinin ve kültürünün sembolü olarak “biz”den olmayanı oluşturmaktadır. Bunun altında yatan “biz” ve “diğerleri” algısı popüлизмle körüklenmekte ve mülteciler/sığınmacılar ötekileştirilmektedir. Bu çalışmada “temsili demokrasi”nin kavramlaştırılmasında en güçlü siyasi aktörler olarak görülen siyasi partilerin parti manifestolarına odaklanılmaktadır. Seçim manifestoları, partilerin duruşlarını gösteren resmi belgeler olması dolayısıyla önemli veri kaynaklarındandır. Mülteci Krizi öncesi ve sonrası İtalya genel seçimleri manifestoları analize dahil edilmiştir (2006-2008-2013-2018). Bu makale, karma yöntem kullanarak, göçün siyasal söylemde yer aldığı kategorilerin popüлизм, güvenikleştirme, Avrupa şüpheciliği ve yabancı düşmanlığı ile İslamofobi olduğunu iddia etmekte ve seçim manifestolarındaki göç/göçmen/mülteci/sığınmacı söylemlerinin politik tutumlarla nasıl ilişkilendirildiğini ve göç konusunun “hayali mülteciler” algısına nasıl dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Mülteci, Güvenikleştirme, Siyasal Söylem, Popüлизм.

* Bu makale, yazarın 2021 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde tamamlanan “Siyasal Söylemde ‘Mülteci Krizi’: İtalya, Macaristan, Türkiye” başlıklı yayımlanmamış doktora tezinden hazırlanmıştır. Bu çalışma için doktora tezinin İtalya bölümü öne çıkarılarak yazın oluşturulmuştur; tezin orijinali İtalya, Macaristan ve Türkiye karşılaştırması üzerinedir.

** Dr. Öğr. Üyesi, Fenerbahçe Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, e-posta: merve.yigit@fbu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2412-2494.

MAKING SENSE OF THE MIGRATION DISCOURSE: CASE OF ITALY

Abstract

Demographic transformations, which are a natural result of migration movements, are structural changes that need to be prepared in the context of these movements. It is a predictable result that migration movements will create changes in all data on the labor market, social system, and population. Since identity and culture are critical factors in the existence of the foreign and the “other”, they constitute the one who is not “us” as a symbol of the identity and culture of the other. The underlying perception of us and others is fueled by populism and refugees are marginalized. This study focuses on the party manifestos of political parties, which are seen as the strongest political actors in the conception of representative democracy. Election manifestos are important data sources as they are official documents showing the positions of the parties. The Italian general election manifestos before and after the Refugee Crisis were included in the analysis (2006-2008-2013-2018). This article, using the mixed method, claims that immigration takes place in the political discourse in the categories of populism, securitization, Euroscepticism and xenophobia, and Islamophobia and it reveals how election manifestos that employ immigration/immigrant/refugee/asylum seeker discourses are associated with political attitudes and the transformation of the issue of migration into the perception of “imagined refugees”.

Keywords: *Migration, Refugee, Securitization, Political Discourse, Populism.*

Giriş

Mülteci krizi, birincil ve ikincil düzeyde yayılma alanında bulunan ülkelerde ekonomik, sosyal ve siyasal tepkimeler ortaya çıkarmıştır. Bu tepkimelerin etü edilmesi, toplumsal-siyasal olay ve olgular arasında kurulabilecek bir nedensellik ile incelenmesiyle anlam kazanabilir.

Avrupa'daki mültecilerin¹ sorunları ve farklı ülkelerin farklı entegrasyon politikaları arasındaki uyumsuzluk, siyasi arayışın yeniden inşa edilmesine ve

¹ Uluslararası hukukta terminolojik olarak göçmen (*immigrant*), sığınmacı (*asylum seeker*), mülteci (*refugee*) kelimeleri kullanılmaktadır. Bu tez çalışmasında hukuki durumdan bahsedilmediği veya özel ya da yasal statüye atf yapılmadığı müddetçe mülteci ve/veya göçmen terimi tercih edilecektir, mülteci/göçmen/sığınmacı sosyolojik olarak referans verilen durumundadır.

liderlerin katkıda bulunduğu muğlaklık mitosuna dönüşmüştür. Göçün güvenikleştirilmesi, korku ortamı yaratılarak göçmenlerin/mültecilerin güvenlik tehdidi olduğu algısının oluşturulma sürecidir. Göçmenler/mülteciler hedef alındığında, popülizm ile öteki işaret edilir. Bu süreçte sözü geçen korku ortamı zaman içerisinde belli bir grup insanı hedef göstermeye başlar. Hemen her sorunun kültür ile ilintili çözülmeye çalışıldığı ve suçlunun öteki ile birleşmesini oluşturan kapsamlı bir yaratım sürecidir. Öteki özne olarak üretilen ve hayal edilen bir kavram olmakla beraber korkunun üzerinden yaratıldığı da bir kavramdır; korku ve güvensizlik ortamında Avrupa'yı bertaraf etmeye gelen saikler olarak tanımlanabilecek, ekonomik yük, işsizlik, suçla ilişkilendirilen bu insanlar adına kurgulanan algıyı ifade etmek üzere "hayali mülteciler" terimi yazar tarafından kullanılmıştır. Varlığı değil de varlığının algısı hayal edilen bu grup, korkunun sebebi olmuştur. İç ve dış siyasette güvenlik meselesi ve tehlikeli unsur olarak kodlanan göç etmiş ve/veya yerinden edilmiş insanlar kültürü, dini, kimliği farklı, uyum sağlayamayan, farklılığını değiştiremeyen bir güvenlik meselesi olarak hedef gösterilirler. Bir grup olarak göç konsepti, tehlikenin tanımına dönüşmüştür. Mülteci retoriği siyasal söylemde Avrupa şüpheliğinin, İslamofobinin, güvenikleştirmenin ve popülizmin birer retoriği olarak kullanılmaktadır ve konvansiyonun hak temelli tanım ve kapsamından uzak bir yerdedir. Mültecilere tek bir kategori olarak davranılması insan çeşitliliğinin olmadığı ve heterojenitenin yoksunluğu savunusuna götürülebilir. Balibar ve Wallerstein'in (2007) de belirttiği gibi birçok sorunun ana kaynağı olarak mülteciler gösterilmektedir: "Göçmenleri tek ve aynı sorunun, tek ve aynı krizin görünümleri olarak düşünmeye iten şey onların bir dizi sorunun hepsinden sorumlu ve bunlara bulaşmış sayılmalarıdır. Burada, ırkçılığın esas ayırt edici özelliklerinden birinin kendini günümüzde yeniden üretişinin somut biçimine varılmaktadır" (Balibar ve Wallerstein, 2007: 585).

Yıllar içerisinde değişen mülteci algısı nedir? Çalışmada değiştirme hali üzerinde yaratılan algının değişimi öne çıkmıştır. Yaratılan hayali mülteci algısının, mülteci krizi ile mi başladığı, yoksa göç/ göçmen/ mülteciye yönelik bu söylem uzun soluklu bir sürecin bir eseri mi olduğu soruları da çalışma için ayrıca önemlidir. Bu çalışmada önce popülizm ve güvenikleştirmenin Avrupa şüpheliği, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi ile göç söyleminde tezahür ediş şekilleri teorik olarak incelenecektir. 2006-2018 yılları arasında İtalya genel seçimlerinde parti manifestoları bu gündem bağlamında karma yöntem ile analiz edilecektir. Bu çalışmanın temel argümanı ancak mülteci krizi ile beraber mülteci, göçmen, sığınmacı kelimelerine öteki anlamının yüklendiği ve siyasal söylemde popülist retoriklerde güvenikleştirme ile beraber yer alıp İslamofobi, yabancı düşmanlığı ve Avrupa şüpheli argümanlarla desteklendiği yönündedir.

Göç Söyleminde Popülizm ve Güvenlikleştirme

Çalışmanın ana gündemi, oluşturulan “göç/mülteci/göçmen algısının” yeni bir şey mi olduğu yoksa eskiden beri var olan bir kategori mi olduğunun da sorgulanmasıdır. Bu sebeple sorunun altında yatan asli özne, göçe karşı oluşturulan algının sabit mi, döngüsel mi yoksa değişken mi olduğudur. Mülteci konsepti söz konusu olduğunda birkaç tip siyasal söylemi gerçekleştirme tarzı ortaya çıkmıştır: Popülizm, güvenlikleştirme, Avrupa şüpheciliği ve zenofobi. Popülizmin zaman içerisinde aynı kalmasının beklenmesi uygun değildir; ideolojik olarak da popülist iletişim tarzı olarak da bir değişim ve devinim içerisinde yer almaktadır. Özellikle siyasal sistem değişiklikleri, dış politika dengesizlikleri, uluslararası ortaklık sıkıntıları gibi anlarda daha çok görülmekte ve yükselişe geçmektedir (Wirth vd., 2016: 44-45). Mülteci krizi dönemi de bu tanıma benzer bir dönem olmaktadır. Tanıma eklemlenen güvenlik sorunları, sosyal sınırlar ve ötekileştirme de kendisini tanımın içerisinde bulabilmektedir. Popülizm ulusların elinden ulusallığı aldığı gerekçesiyle çok kültürlülüğü de suçlamaktadır (Kaya, 2017: 7). Bu bağlamda mülteciler çok kültürlülüğün bir ögesi olarak dışlanan özne olmakta ve aynı zamanda üretilen ve kurgulanan hayali mülteci (Yiğit Uyar, 2021) algısıyla konumlanmaktadır.

Popülist olarak nitelendirilmiş kelimeler ve söz öbeklerinin ortak özellikleri Wodak’a göre (2015:49) şu şekildedir: Göç, göçmen, sığınmacı; kültürel ve ailesel değerlerimiz; millet, vatan, şanlı geçmiş; güvenlik, terör; anadil; küresel tehdit, küreselleşme; İslam pejoratif anlamda, öteki; Batı ve Doğu karşılaştırması; hırsızlık, suç; vatandaşlık, halk, aidiyet; güvenlik, hukuk, düzen; AB ve AB skeptikliği; pazar ekonomisi; demokrasi ve halk; elitlik. Bu çalışmada, Wodak’ın (2015) popülist söz öbekleri göç ile ilgili kategorilerde incelenmiştir. Önceden oluşturulan değil, metin okunduktan sonra oluşturulan kodlarla kurgulanmış ve karşılaştırılmıştır. Wodak’ın (2015) da belirttiği gibi güvenlik, kültür, göç, popülizm, ekonomi, Avrupa şüphecilik kategorilerinin birbiriyle ilişkili oldukları bu çalışmada savunulmuştur. Bu savı kanıtlamak adına farklı kategorilerde sözlük oluşturulup kodlanmıştır.

Belirli kriterleri olan, keskin bir popülizm teorisine sahip olmamakla birlikte, iktidar ortakları ve ortak olmaya çalışanların da muğlaklık içerisinde her ideolojiye eklemlenerek “bir” olmayı semptomatikleştirme gözlemlenir (Müller, 2017: 14-19). Popülizmin çeşitlilikleri demek daha doğrudur. Popülizm, en genel haliyle bir ideoloji, bir söylem şekli ve siyasi mobilizasyonun şekillerinden biri olarak tanımlanabilir. Gerim (2022:129) ise popülizm üzerine yapılan çalışmaların ya popülizmin hangi bileşenlerini ele aldığını açıkça kabul etmesi gerektiğini ya da bu olguyu bileşenlerini ve bileşenlerini bütünleştiren ve onu çok boyutlu bir kavramsallaştırma olarak tanımlayan bir çerçeve içinde ele alması gerektiğini savunmaktadır. Bazı düşünürler popülizmi bir retorik, bazıları bir organizasyon tipi, bazıları bir

ideoloji şeklinde sınıflandırırken bazıları da bir iletişim tarzı olarak değerlendirir; ortak noktaları ise halk/millet nosyonunun ortak nokta olduğu konusunda birleşmeleridir (Caiani, 2019: 237-238). Bir ideoloji olarak popülizm, toplumu nihayetinde iki homojen ve birbirine karşıt gruba, saf insanları ve yozlaşmış elitlere ayırdığını düşünen ve politikanın halkın genel irade ifadesi olması gerektiğini savunan bir zayıf ideolojidir (Mudde, 2004: 543). Bu popülizmi en minimal tanımlayan perspektiftir. Popülizmin özü farklı fakat birbiriyle ilişkili kavramdan oluşmaktadır, iki homojen analiz biriminin varlığı (insanlar ve elitler), insanlar ve elitler arasındaki düşmanca ilişki, halkın olumlu değerlendirilmesi ve elitin gözden düşürülmesi, halkın egemenliği fikrinin sık kullanımı (Stanley, 2008: 102). İnsanları halk egemenliğinden, değerlerinden, refahından, kimliğinden mahrum eden olarak tasvir edilen elitlere ve tehlikeli diğerlerine karşı erdemli ve homojen insanları çağıran bir ideoloji olarak da tanımlanmıştır (Albertazzi ve McDonnell, 2008: 3). Mudde ve Kaltwasser'in (2017) günümüzde özellikle Batı demokrasileri bağlamında anlamlandırmaya çalıştıkları bir ideoloji olarak algılanan popülizm tanımına/açıklamasına kadar olan kavramlar ve süreç incelenmiştir. Laclau popülizmi, paralel şekilde toplumu iki kampa bölen sınır inşası ve "iktidar sahipleri" ile ezilenler arasındaki söylem olarak tanımlamaktadır (akt. Mouffe, 2019: 23). Popülist düşünce sistemi, kendisini desteklemeyen seçmenin, bir bütün ve ahlaki değeri yüksek olarak tanımlanmış olan halkın bir parçası olamayacağını vurgular (Müller, 2017: 15). Bir bütün olarak algılanan halk, bölünemez ve tek parçadan oluşmuş gibi aksedilir; buna popülizmin halk merkezci bağlamı denir. Wodak (2015: 1) sağ popülizmin korku politikası ürettiğini, bu sayede halkı daha çok güvenliğe ikna ettiğinden bahsetmektedir. Çünkü siyaset her zaman biz ve ötekinin yaratımını içerir ve bu da kolektif bir kimlik yaratımına göndermede bulunur (Mouffe, 2005: 55). Popülizm ilişkisel ağı ile var olabilen bir konsept olup halk egemenliği, halk, elit, popülist ve ötekiler olarak bağlantısal bir ilişki ile çevresine oturtulmaktadır (Wirth vd., 2016: 8). Brubaker (2019: 37-38) popülizmin içerisinde yer aldığı atmosferi betimleyebilmek için "mükemmel fırtına" (*perfect storm*) olarak adlandırdığı kavramla ekonomik krizin, mülteci sorununun ve hakikat sonrası (post-truth) olarak adlandırılan bir atmosfere gönderme yapar. Böylece fazla detaydan sakınılmış ama popülizm hakkında konuşabilecek kadar da malzemeye erişilmiştir. Taggart (2019: 82-85) popülizmi savaş, inanç ve komplo teorilerine eğilimli olarak tanımlar. Bu makalede popülizmi tanımlama girişimi popülizmin, toplumu saf, masum halk ve yozlaşmış elitler şeklinde iki homojen ve antagonistik kategoriye bölen ve siyasetin genel iradenin bir ifadesi olması gerektiğini savlayan zayıf-merkezli (*thin-centred*) bir ideoloji olduğu ifade edilebilir (Mudde ve Kaltwasser, 2017: 28). Bu çalışmada popülizmin literatüründeki yeri tartışmasına yer verilmiş olsa da popülizm, Mudde'nin (2004) tanımladığı bir zayıf ideoloji konsepti altında ele alınmıştır. Mudde'ye

(2004) göre zayıf ideolojiler dünya görüşlerine dair çok kısıtlı bir fikirler bütünü halindedir. Popülizmi zayıf bir ideoloji olarak anlamının avantajı, sol veya sağ kanat olmasından ziyade farklı popülist hareketleri neyin belirlediğini belirlemektir (Wirth vd., 2016: 9). Elit ve halk tanımlamalarının yeniden içeriklendirmelere açık olduğunun kabul edilmesi ile birlikte farklı popülist hareketleri anlamlandırabilme şansımız olmaktadır (Kaltwasser, 2019: 65-67). Göç hususunda öne çıkan konu ise biz ve öteki ayrımının net bir şekilde yapıyor oluşudur. Bu anlamda kimlik tanımlanırken, içerlediği kadar dışarda da bırakan bir sınır çizilmekte ve resmi mitoloji farklı ülkelerde farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. Örneğin Lega'nın lideri Salvini ve düzensiz göçmenlerin toplanacağını ve müttefiklerinin iktidara gelmesi halinde "15 dakika içinde" eve gönderileceğini söylerken, Berlusconi yaptığı açıklamada, "Bunlar 600.000 kişi, onları polis, kolluk kuvvetleri ve ordu kullanarak toplayacağız... Herkes onları işaret ederek onları tanımlamaya yardımcı olabilir" ve ekleyerek "devlet gemilerini ve uçaklarını göçmenleri menşe ülkelerine geri götürmek için kullanacağız" demiştir (Scherer, 2018).

Colliot-Thélène'e (2019: 19-20) göre popülizm, netleştirilmesini bekleyen bir kavram olmaktan ziyade ifade ettiği fenomenin nedenlerinin önyargısız bir analizinin yapabilmemesinin/yapılabilmemesinin önünde engeldir. Bunlardan ilki popülizmin mevcut ekonomik durumun bir sonucu olduğudur. İkinci neden birincisi ile ilişkili olarak küreselleşmenin beraberinde getirdiği korumacı önlemlerin ortadan kalkışı ve bu durumun ulusal hükümetlerin kendi pazar ve ekonomileri üzerindeki hakimiyetlerini kaybetmelerine karşı gerçekleşen tepkidir. Bu iki genel nedene bir üçüncüsü eklenir ve bu göçün getirdiği baskılardır (Colliot-Thélène, 2019: 22).

Güvenikleştirme retoriklerinde göç her yönüyle ülkelerin içinde buldukları duruma dair yönlendirilebilir bir tehdit olarak inşa edilmiştir; bunun için ekonomi, politik durum, sosyal refah ve kültürel değerler kullanılmıştır (Yiğit ve Uyar, 2021: 148-149). Bir konu sadece söz-edimle bir tehdit haline gelemez ve güvenikleştirme tamamlanmış olmaz (Buzan, Weaver, ve De Wilde, 1998: 25). Hedef kitlenin meseleyi güvenlik sorunu olarak kabul etmesi gerekir. Bu çalışmada güvenlik meselesinin değişimi, mülteci krizinin ilişkilendirilmesi ve güvenikleştirilmeyle (*securitizing*) ile mültecinin nasıl bir güvenlik sorunu haline getirilmeye çalışıldığı gösterilmiştir. Güvenikleştirme belli bir konunun politika üstü bir konu haline getirilmesi ve olağan durumun dışına çıkılması olarak da tanımlanmaktadır (Buzan, Weaver, ve De Wilde, 1998: 23). Güvenikleştirilen konu artık bir tehdittir ve tedbir alınması gerekir, hem de acil ve olağanüstü tedbirler için de meşru zemin sağlanmıştır (Buzan, Weaver, ve De Wilde, 1998: 24). Lazaridis (2011: 2), göçün güvenikleştirilmesini (*securitization of immigration*) siyasi, sosyal ve güvenlik elitlerinin göçü devletin ve toplumun temel değerlerini tehdit etmesi olarak

tanımlar. Bu durumda kriz dönemlerindeki öteki olarak hedef bellidir; mülteciler. Göçün güvenikleştirildiği dönemlerde, göçmenler kültürel bir tehdit, suçlu ve terörist tehditlerin aktörleri olarak görülmesinin yanında ekonomik durgunluk ve kriz dönemlerinde istikrara bir tehdit olarak algılanmaktadır (Phizacklea, 2011). Faist (2002) de elitlerin bu konuyu bir meta konu yaparak dış (*external*) ve iç (*internal*) güvenlik ayırımının birleştirildiğini yani ortadaki çizginin silikleştirildiğini belirtir. Mülteciyi ya da göç edeni suç, tehlike, siyasi sıkıntılar ve işsizlik aynı zamanda kültürel yozlaşma ile ilişkilendirmek epey eskiye dayanan bir retoriktir ve bunlar birer milli tehdit olarak algılanmaktadır. Ekonomik sıkıntıların kaynağı, piyasanın iş yetisine tehdit ve sosyal güvenlik sistemi üzerinde birer yük olarak görülmektedirler (Mandacı ve Özerim, 2013: 116).

Ötekinin suçlanmasının farklı sebepleri vardır. Bunlardan bir kısmı da temel ihtiyaçların tehdit edilmesidir. Objektif olarak iş, barınma ve refah gibi konularda ve subjektif olarak da kültürel homojenite, toplumsal değerler ya da ulusal kimlik noktasında mülteciler ve mültecileri kabul eden ülkelerin politika üreticileri ile o ülkenin vatandaşları arasında anlaşmazlıklar çıkmaktadır (Alexseev, 2005; Bigo, 2001). Bazı argümanlarda sadece ülkeler özelinde değil Avrupa'nın topyekün kültürel yozlaşmaya uğrayacağı, Avrupa'nın Müslümanların kültürel tehdidi altında olduğu ve çok kültürlülüğün engellenmesinin gerekliliği savunmaktadırlar (Öner, 2017). Ayrıca bunun bir güvenlik meselesi olduğunu belirten Berlusconi 2018 seçimleri öncesi göçü, “İtalya’da patlamaya hazır bir sosyal bomba” olarak tanımlamış ve bunun bir güvenlik sorunu oluşturduğunu söylemiştir (Giuffrida, 2018). AB'nin mülteci krizine verdiği tepki, güvenliği baz alarak sınır güvenliği üzerine bina edilmiş kısıtlı bir tepki ile sınırlı kalmış ve hem kısa hem uzun dönemli hareketlerinde yetersiz ve bölük pörçük kalmıştır (Trojanowska-Strzeboszewska, 2018: 169-190). Göçün güvenikleştirildiği dönemlerde, göçmenler kültürel bir tehdit, suçlu ve terörist tehditlerin aktörleri olarak görülmesinin yanında ekonomik durgunluk ve kriz dönemlerinde istikrara bir tehdit olarak algılanmaktadır (Phizacklea, 2011). Elitlerin teröre karşı savaşında terörizm sadece göçle bir bağlantı değil aynı zamanda kültürel kimliğe de bir tehdit sürecidir (Toğral, 2011: 219). Suçlu öteki üzerinden tarif edilmeye başlanmıştır (D'Appollonia, 2012). Siyasi popülizm medya popülizminin başarılı olduğu yerde kendine zemin bulmaktadır (Mazzoleni, 2008: 54). Örneğin İtalyan medyasını inceleyen Tirandafyllidou (1999: 67) medyanın İtalya ve göçmenler arasındaki farklılığı vurgulayan, ulusal kimliği ön plana çıkaran yayınlar yaptığını belirtmiştir.

Lega lideri ve Berlusconi'nin müttefiki Matteo Salvini, “göçmenlerin istilası”nın toplumsal çatışma için suçlanacağını söylemiştir (Deutsche Welle, 2018). Açıkça ve öncelikli bir tehdit olmayan göç gibi bir konu güvenikleştirme sürecinde söz-edim yoluyla güvenlik konusu haline

gelmektedir (Messina, 2014: 530). Popülist liderler işsizlik, suç oranı, şiddet, kaçakçılık gibi toplumda var olan sorunlar adına göç ve göçle alakalı her şeyi suçlamaktadırlar (Kaya, 2017: 6). Aşırı sağ taraftaki bir destekçinin, merkezdeki Macerata kasabasında altı göçmeni vurmasının ve yaralamasının ardından Berlusconi, göçü “patlamaya hazır gerçek bir sosyal bomba olarak” nitelendirmiş, “İtalya’da çok sayıda düzensiz göçmenin varlığından kaynaklanan çok yaygın bir sosyal kaygı var” diye eklemiş ve Berlusconi ayrıca “en az 630.000 düzensiz göçmenin suç işlemeye hazır olduğunu ve onları sürgün etme planını” dile getirmiştir (Deutsche Welle, 2018).

İslamofobiyi yönetsellik olarak tanımlayan, İslamofobinin Avrupa’da göç ve göçmenleri güvenlik altına alma ve damgalama süreci ile birlikte ortaya çıkmış bir tür kültürel ırkçılık olduğunu iddia eden çalışmalar mevcuttur (Kaya, 2014). Nitekim Kaya (2016), İslamofobi terimi yerine İslamofobizm teriminin kullanılmasının gerekliliğini söyleyip kavramsallaştırırken, bunun bir ideoloji olduğunun altını çizmiştir. Marranci (2004: 116), İslamofobinin çok kültürlülüğe karşı türemiş bir fobi olduğunu ve İslam’ın Avrupa ve Batı’da kültürler arası süreçlerle sahip olabileceği etkiden bahsetmektedir. Yabancıları dışlayan söylem bütün ötekilere karşı bir düşmanlık besleme ihtimalini içinde barındırmaktadır. Özellikle Avrupa’da terörden kaçıp sığınmacı/mülteci konumuna düşmüş olan insanlar İslamofobik medya tezahürü ve siyasetçilerin İslamofobi ve zenofobiyi artıran açıklamaları ile terör şüphelisi konumuna düşmektedirler. İtalya’da yasalaştırılmaya çalışılan Anti-Cami kanununa en büyük desteği Lega ve lideri Matteo Salvini vermiştir (The Local It, 2016). Bu anlayış radikal çizgiden kayıp aşırı sağ söylemden daha merkeze yerleşmektedir. Kitleler geniş çapta olursa onları bir “biz” üzerinden ortak bir tehdide inandırmak ve harekete geçirmek gerçekten zordur (Buzan, Weaver, ve De Wilde, 1998: 36). O sebeple güvenikleştirmenin en iyi uygulandığı birim orta düzeydeki “biz”i daha çabuk harekete geçiren millet düzeyi olmaktadır. Müller (2017: 18) ise İslam düşmanlığının bir korku yaratarak gündemin siyasal gerçeklerinden uzaklaştırıp iki kutuplu dünya gibi safların net olduğu zıtlıkları hayal edip rakip bulmak adına yapıldığını fakat liberalizmin gerçek rakibi olamayacağını da söylemektedir. Baker’ın (2012) eleştirel söylem analizi ile gazetelerde Müslüman ve İslam ile ilişkilendirilen kelimeler üzerine yaptığı çalışmasında radikal, fanatik, fundamentalist, ayrılıkçı ve ekstrem ile ilişkilendirilmesinde kategorizasyona bakmıştır. Negatif önyargı yaratan bu ilişkilendirme kültürel tehdit olarak yansıyan Müslüman retoriğin kaynaklarından birini oluşturmaktadır.

Hangi Avrupa şüpheciliği tipolojisi (Taggart ve Szczerbiak, 2000; Kopecky ve Mudde, 2002) içerisinde değerlendirilirse değerlendirilsin Avrupa şüphecileri Avrupa’nın (bugün özellikle AB’nin) karşı karşıya olduğu krizlere göre pozisyon almakta ve krizlerin boyutuna göre Avrupa şüpheciliği

yükselmektedir. Bugün de Avrupa şüphesini göç olgusundan bağımsız ele almak zor gözükmemektedir. Salvini'nin, "Angela Merkel [Alman Şansölyesi] veya Emmanuel Macron'dan [Fransa Cumhurbaşkanı] bir telefon görüşmesi beklemeden yönetebileceğiniz özgür bir ülkede yaşamak istiyorum" (The Local It, 2019) demesi ve Berlusconi'nin, İtalya'ya gelen göçmenlerin yükünü paylaşmaması nedeniyle AB'ye yönelik saldırgan söylemi iyi bir örnektir: "Bugün, İtalya Brüksel'de ve dünyada hiç önemli değil. Tekrar önemli hale getireceğiz" (Green, 2018). Ulusal egemenlik ve bağımsız karar alma ya da ulusal politika oluşturma özgürlüklerinin birlik tarafından ortak politikaya dönüştürülmeye çalışıldığı ve hür irade ile devletlerin karar alamadığı argümanları bu bağlamda Avrupa şüphesi söylemler tarafından araçsallaştırılmaktadır. Avrupa şüphesi Avrupa'yı etkileyen ya da etkilemesi muhtemel olayları ortak temalar (özellikle militarist kelimeler) kullanarak, karşılaşılan ya da karşılaşılması muhtemel bu olayları "kriz" (örneğin göç krizi) gibi acilen atlatılması gereken güç dönemler olarak nitelendirmektedirler. Buzan, Waeber ve Wilde (1998: 121), "X halkı, Y halkı tarafından istila edilmekte veya o halk yüzünden özelliklerini kaybetmektedir. X topluluğu eskisi gibi var olamayacaktır, çünkü nüfusu Y halkı oluşturacaktır. X kimliği, nüfusun yapısındaki değişim nedeniyle farklılaşmaktadır," benzetmesi ile göçün nasıl güvenleştirildiğini özetlemektedir. Bu çalışmada da analize tabii olan ülkelerdeki farklı siyasi partilerin Avrupa'ya yönelik göçler karşısında kullandıkları söylemler incelenerek, siyasi partilerin popülizm, güvenleştirme, zenofobi ve İslamofobi temelindeki Avrupa şüphesi göç karşıtı söylemlerinin merkeze yerleşmeleri incelenmiştir.

Data ve Metot

Tablo 1. İtalya, Seçim ve Partiler²

Parti	2006	2008	2013	2018
LN (‘Lega’ - Nord)		x	x	x
FDI (Fratelli d'Italia)			x	x
FI (Forza Italia)			x	x
M5S (Movimento Cinque Stelle)			x	x

² Seçim manifestolarının çoğunluğu *manifesto project* veri tabanından alınmıştır (Manifesto-project, t./y.). Diğer istisna manifestolar ise siyasi partilerin resmi web sitelerinden alınmıştır. Seçim manifestoları kamuya açık kaynaklardır, her platformdan erişilebilmektedir.

PD (Partito Democratico)		x	x	x
LeU (Liberi e Uguali)				x
SEL (Sinistra Ecologia Libertà)			x	
UDC (Unione di Centro)		x	x	x
SC (Scelta Civica)			x	
PDL (Il Popolo della Libertà)		x		
+E (Più Europa)				x
CDL (Casa delle Liberta)	x			
L'Unione (L'Unione)	x			

Kaynak: Yazarın araştırması.

Bu çalışmanın ampirik kısmı, 2006-2018 yılları arasında gerçekleşen beş ulusal seçim kampanyası kapsamında toplanan seçim manifestolarının³ karma içerik analizine dayanmaktadır. 2006, 2008, 2013, 2018 manifestoları alınmıştır. Partilerin örneklem olarak seçilme sebeplerinin altında yatan rasyonalite, seçimlere girmede devamlılığı ve meclise girebilmiş olmalarıdır; bu kapsamda analiz edilen parti ve ittifaklar *M5S*, *LN*, *FI (PdL)*, *FDI*, *UDC*, *PD*, *LeU*, *SEL*, *SC*, *+E*, *Unione*, *CDL* olmuştur. Bu çalışmanın veri analizi bölümünde, ülkelere dair mülteci/mülteci krizi ile ilişkilendirilen kodlar (kavramsallaştırılmış kelimeler) araştırılmıştır. Bölümler derinlemesi araştırma yapılarak kodlanmıştır⁴. Göç kategorisi adına en yaygın kullanılan söylem kültür, popülizm, güvenlik, Avrupa şüphecilik, zenofobi ve İslamofobidir.

³ Sadece seçim manifestolarından ölçümleme yapmak o ülkedeki ya da ölçümlenen partideki anlamlı karşılaştırmayı verememektedir. Eş zamanlı hem medyada hem basın açıklamalarında, hem meclis grup toplantılarında, hem söylemlerde farklı oranlarda popülizm, güvenikleştirme, Avrupa şüpheciliği, zenofobi, İslamofobi aynı parti tarafından yapıyor olabilir. Özellikle siyasal iletişim ve propaganda ile seçim kampanyaları çalışan ve analizini yapan çalışmalar adına medya göz ardı edilemeyecek bir olgudur. Bu sebeple yapılacak ölçümlerler genelleme yapıldığında doğru çıkmayabilir. Seçilen evren sınırları içerisinde bakılmalıdır. İleride yapılacak araştırmalarda dikkat edilmesi gereken bir husustur.

⁴ Bu kodlamalar için Ek'e bakınız.

Araştırmada karşılaştırmalı ve ölçekli bir nitel bir analiz yapabilmek adına bütün manifestolar için “göç” ile alakalı kodlanmış metinlerin tamamı çekilmiştir. İçerisinde göç, göçmen, mülteci, sığınmacı, iltica, geçici koruma, insan ticareti, insan kaçakçılığı, uluslararası koruma, Suriyeli kelimelerinin geçtiği her cümle manifestolardan ayıklanarak karşılaştırmalı okuma yapılmıştır. Bunun yanında aynı süreç İslam ve ayrımcılık söylemleri; Avrupa söylemleri; güvenlik söylemleri ve popülist retorikler kullanılan söylemler de göç kategorisinde olduğu şekliyle tekrarlanmıştır.

Çalışma, siyasi söylemin mültecilere/göçmenlere resmi yaklaşımlarını nasıl oluşturdukları üzerine karşılaştırmalı bir araştırma sorusuna odaklanmaktadır ve siyasal söylemin parti manifestolarına nasıl işlediğini, ne bağlamda katkıda bulunduğunu mülteci krizi üzerinden araştırmayı amaçlayan karşılaştırmalı bir vaka çalışmasıdır. Bu çalışmada siyasal söylemde mültecilerin/göçmenlerin ve mülteci krizinin araçsallaştırılması üzerine çalışılmış, parti manifestoları özelinde mülteci krizi öncesi ve sonrası vaka karşılaştırmaları yapılmıştır. Mültecilerin ve mülteci krizinin parti manifestolarında popülizm, güvenikleştirme, Avrupa şüpheciliği, zenofobi ve İslamofobi iddiasıyla nasıl konumlandırıldıkları ortaya çıkarılmıştır. Parti manifestolarında sözlük metoduna dayanan, içerik analizi kullanılmıştır ve ayrıca manifestolar nitel olarak da analiz edilmiştir.

Analiz biriminin seçim manifestolarının seçilmesinin sebepleri şu şekilde sıralanabilir: İlk olarak, bir seçim manifestosu, bir partinin fikirlerini belirli bir zamanda net bir şekilde gözden geçiren yetkili bir belge olarak görülebilir (Rooduijn, 2013: 83). İkincisi, seçim bildirgeleri karşılaştırmalı içerik analizi için uygun belgelerdir, çünkü bunlar ülkeler arasında ve zaman içinde makul ölçüde karşılaştırılabilir; üçüncüsü, bir seçim manifestosunun, bir partinin belirli bir zamanda neyi temsil ettiğinin en net genel görünümünü veren belge olarak görülebilmesidir; çoğu durumda, politikacılar bir seçim bildirgesinde belirtilen politika vaatlerine bağlıdırlar (Rooduijn, 2013: 56-57). Dördüncü olarak seçim kampanyaları döneminde insanların hem günlük siyasete hem de genel anlamda siyasete ilgisi artmaktadır. Bu bireylerden ve maruz kalınan enformasyon çokluğundan da kaynaklanabilmektedir.

Popülizm de farklı perspektiflerden tanımlanmaktadır. Bir ideoloji, bir söylem tarzı ve bir siyasi strateji şekli olarak popülizmler karşımıza çıkmaktadır. Ölçümleme popülizmin bu zayıf ideoloji (Mudde, 2004) tanımından ileri gelmektedir; anti-elitizm, halk merkezilik. Popülizm için oluşturulmuş ve kodlanabilen sözlükler kullanılmıştır. Kelime madenciliği ile frekanslar ortaya çıkarılabilmektedir. Bu çalışmada Rooduijn’in (2013: 173-175) oluşturduğu popülizm sözlüğü kullanılmıştır. Bu sebeple sadece anti-elit ölçüm (*core*) kullanılmıştır.

İnsanlara yalnızca bir atıfta bulunulmasının, ille de halkın homojen bir aktör olarak tasarlandığı anlamına gelmediği kabul edilmelidir. Yine de analizin sonuçlarına yakından bakıldığında, halka yapılan bir atıf anti-elitist bir iddiayla örtüştüğünde, manifesto yazarlarının neredeyse her zaman halkın seçkinler tarafından ihanete uğradığını iddia ettiklerini gösteriyor. Bu, insanların en azından seçkinlerle ilişkileri açısından birleşik bir aktör olarak görülmesi anlamına gelir. (Rooduijn, 2013: 62)

Sözlüğe her dilde konu ile alakalı(*context*) kelimeler eklenmiştir, bunlar “irade” ve “egemenlik” kelimeleridir. Kodlamaya göre, insanların erdemlerini vurguluyorlarsa, insanların başarılarını vurguluyorlarsa, insanlara yakınlık gösteriyorlarsa, yekpare bir halk öne sürüyorlarsa insan merkezli retorik kullanmaktadırlar; anti-elitizm ise seçkinleri kınayan, seçkinleri suçlayan, elitleri halktan dışlayan stratejileri içerir; halkın egemenliğini talep eden, elitlerin egemenliğini reddeden halk egemenliğini yakalamak için kullanılan iki gösterge bunlardır (Bernhar ve Kriesi, 2019: 1196,1201-1203). Tüm kategoriler popülizm, güvenlik, ekonomi, Avrupa, İslam, göç, kültürden oluşmaktadır⁵. Diğer kategorilerde göç ile ilişkilendirme ve kesişimleri göz önünde bulundurularak sözlük oluşturulmuştur.

Araştırmada sonraki aşamada ana kategoriler ve alt kategoriler belirlenerek karma yöntemin operasyonalize edilebileceği *MAXQDA* programı kullanılmıştır. Bu program içerisinde daha önceden manifesto metinleri okunduktan sonra belirlenen kategorilerin kodları ve alt kodları ilişkisellik açısından değerlendirilmek üzere program çalıştırılmıştır. Ağ grafikleri ilişkilendirme ve çakışmalar gösterilerek çizilmiştir. Ağ grafiklerinde ağlar aynı renklerde gösterilmiştir. Örneğin mavi ile sembolize ediliyorsa kategoriler, onlar aynı ağda olarak belirtilmektedir. Ağlar arası ve ağlar içi çizgiler ile kategorilerin ve kodların yakınlığı kalın-ince çizgiler ile simgelenmiştir. Kategorilerin yanlarında frekans sayıları yazmakta iken, ağları ve ağ içlerini birleştiren çizgilerde çakışma (ilişkisellik) sayıları yazmaktadır. Kalın olan çizgiler yüksek ilişkili, ince olan çizgiler ilişkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca çizgiler ne kadar kısa ise o kadar bağdaştırılmış olduğu manasına gelmektedir.

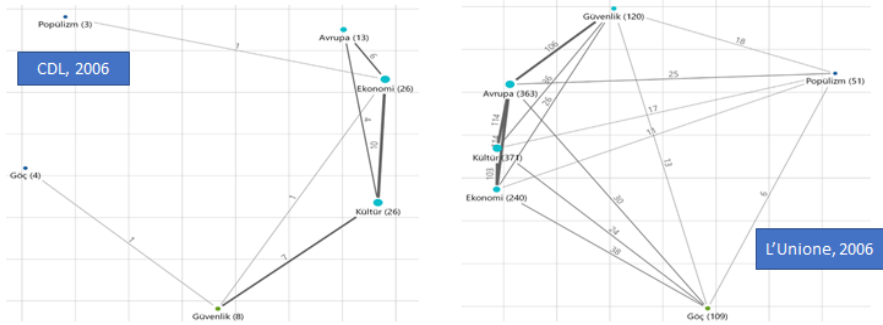
Çıktılar

2006 yılı İtalya genel seçimlerinde siyasi partilerin iki büyük koalisyonu seçimin başını çekmiştir. En sol ve sağ kanadın çeşitli fraksiyonlardan temsilcileri barındıran bu ittifaklarda: Başbakan Silvio Berlusconi liderliğindeki merkez sağ *Casa delle Liberta* (CDL) ve eski Başbakan ve Avrupa Komisyonu Başkanı Romano Prodi liderliğindeki merkez sol, Birlik (*L'Unione*) temsil edilmektedir (OSCE/ODIHR, 2006: 12). Ekonomi ve İtalyan askerlerinin

⁵ Kategorilerde kodlanan söz öbekleri için Ek'e bakınız.

Ortadoğu'daki (özellikle Irak) varlığı, kampanyaların ana gündemi olmuştur. Her iki lider de İtalya'nın askerlerini Irak'tan 2006 yılı sonuna kadar geri çekme sözü vermiştir ve ekonominin düzeleceğine dair vadeleri vardır. Bunların yanında iktidara yöneltilen yolsuzluk iddiaları da mevcuttur. Irak ve çevre bölgelerden gelen mülteciler/göçmenler de bu dönemin konusu olmuştur. Unione'nın konuları göçmenlik, hukuk ve düzen, çalışma ve ekonomik reformlar gibi konuları vurgularken CDL ekonomi, istihdam yaratma ve göç gibi konuları vurgulayan daha kısa bir belge yayınlamıştır. Aile ve Hristiyan değerleri kampanyada büyük ilgi görmüştür ve göçmenlik haricinde, azınlık sorunları kampanyada önemli bir rol oynamamıştır (OSCE/ODIHR, 2006: 13-14). AB'nin iyice genişlemesiyle, Birlik içi göç ve dışardan göç de artmaktadır. Bu duruma farklı bakışlar manifestolarda dile getirilmiştir. Aşağıdaki İtalya 2006 seçimlerine ait göç kategorisi ile ilişkilendirme grafiğine göre göç en çok sıra ile ekonomi, Avrupa, güvenlik ve popülizm ile ilişkilendirilmiştir.

Tablo 2. 2006 Genel Seçimleri CDL, L'Unione Ağ Haritaları

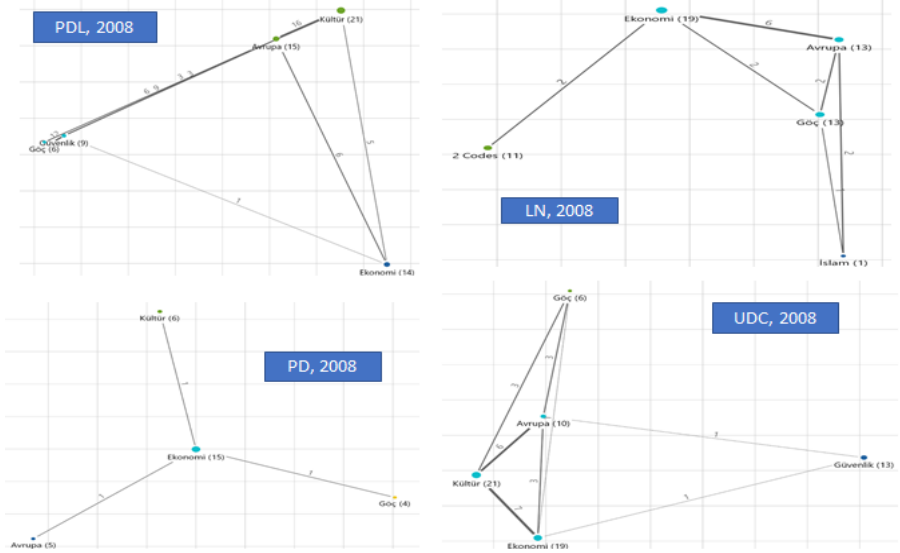

Kaynak: Yazarın araştırması.

2008 yılında dönem başbakanı Prodi'nin güvenoyu alamamasından ötürü erken seçime gidilmiştir. 2008 seçimlerinde iki ana seçim seçeneği etrafında kümelenmiştir; merkez sol ve merkez sağ. Merkez sol ittifak IDV ve PD olmuştur. Merkez sağ LN ve PDL çevresinde oluşmuştur (OSCE/ODIHR, 2008a: 3). Berlusconi'nin koalisyonunun zaferi % 46,8 (neredeyse % 10 daha fazla) olarak merkez sol ittifakı geride bırakmıştı. Berlusconi'nin seçimi kazanması için çok önemli görülen faktörler arasında parti yapılanmasındaki değişiklikler, seçmenlerin önceki Prodi hükümetine ilişkin algıları ve seçim sisteminin oyları sandalyelere çevirmedeki etkisi sayılabilir (NSD). Partiler, bölgesel meselelere çok az ilgi göstererek çoğunlukla ulusal konulara odaklanılmıştır. Alitalia'nın olası ele geçirilmesi, yabancı işçilerin göçü, genel ekonomik durum, vergiler ve sosyal sistemin reformu dahil olmak üzere birkaç ana konu kamuoyunun dikkatini çekmiştir (OSCE/ODIHR, 2008b: 17). Aşağıdaki İtalya 2008 seçimlerine ait göç kategorisi ile ilişkilendirme grafiğine

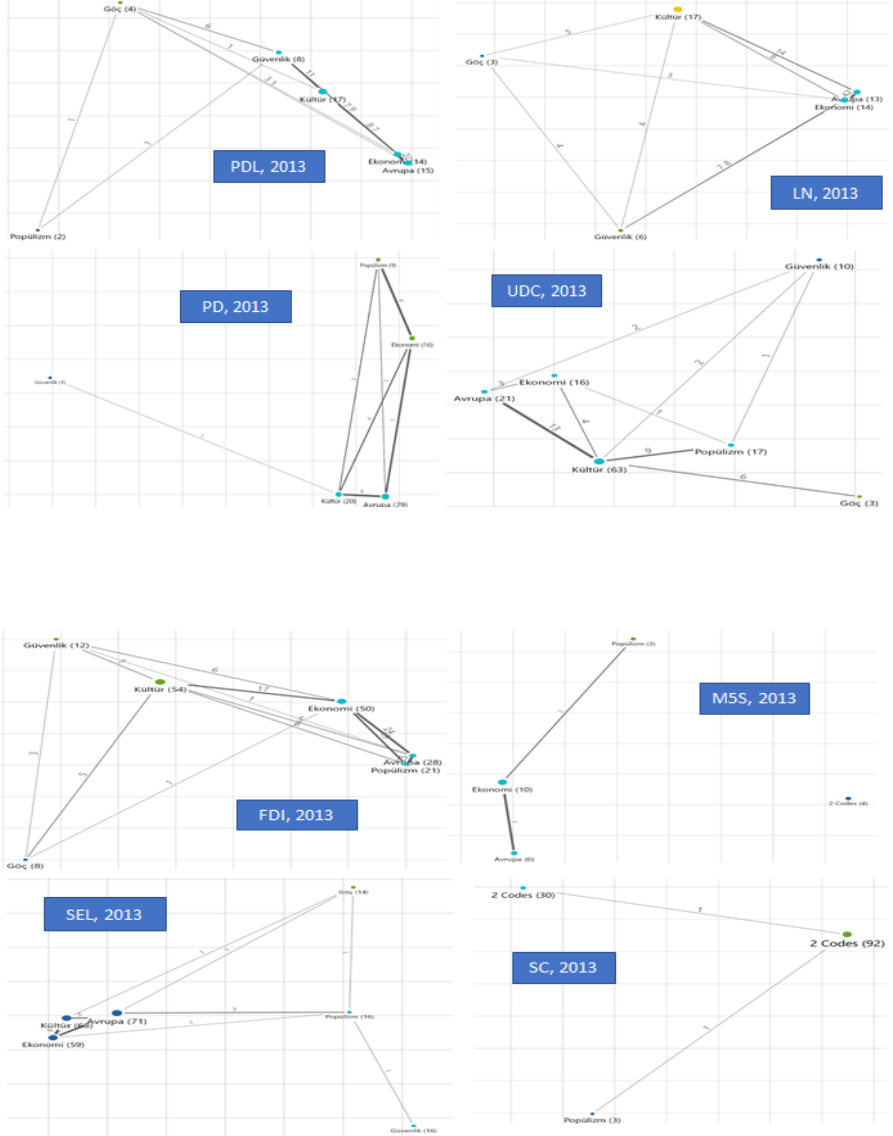
göre göç en çok sıra ile güvenlik, Avrupa, kültür, ekonomi ve İslam ile ilişkilendirilmiştir.

Tablo 3. 2008 Genel Seçimleri PDL, LN, PD, UDC Ağ Haritaları

Kaynak: Yazarın araştırması

2013 yılı genel seçimlerinde kampanya ekonomik sorunlara ciddi yer ayırmıştı; bütçe, vergilendirme, mali reform, işsizlik ve yolsuzluk konuları gündem oluşturmuştu. PD önderliğindeki ve SEL partisi ile bir merkez-sol koalisyonu da dahil olmak üzere bir dizi seçim ittifakları şu şekildedir, PdL ve LN liderliğindeki bir merkez-sağ koalisyon; giden Başbakan Bay Monti SC ile UdC; ek olarak, Beppe Grillo'nun Beş Yıldızlı Hareketi (M5S) (OSCE/ODIHR, 2013: 3). Merkez sağ, merkez sol ve M5S meclisin çoğunluğunu oluşturacak şekilde oy almışlardı. Koalisyonlardan ayrı partilere tek tek bakıldığında M5S en çok oyu almış olan partiydi. Aşağıdaki İtalya 2013 seçimlerine ait göç kategorisi ile ilişkilendirme grafiğine göre göç en çok sıra ile kültür, güvenlik, ekonomi, Avrupa ve popülizm ile ilişkilendirilmiştir.

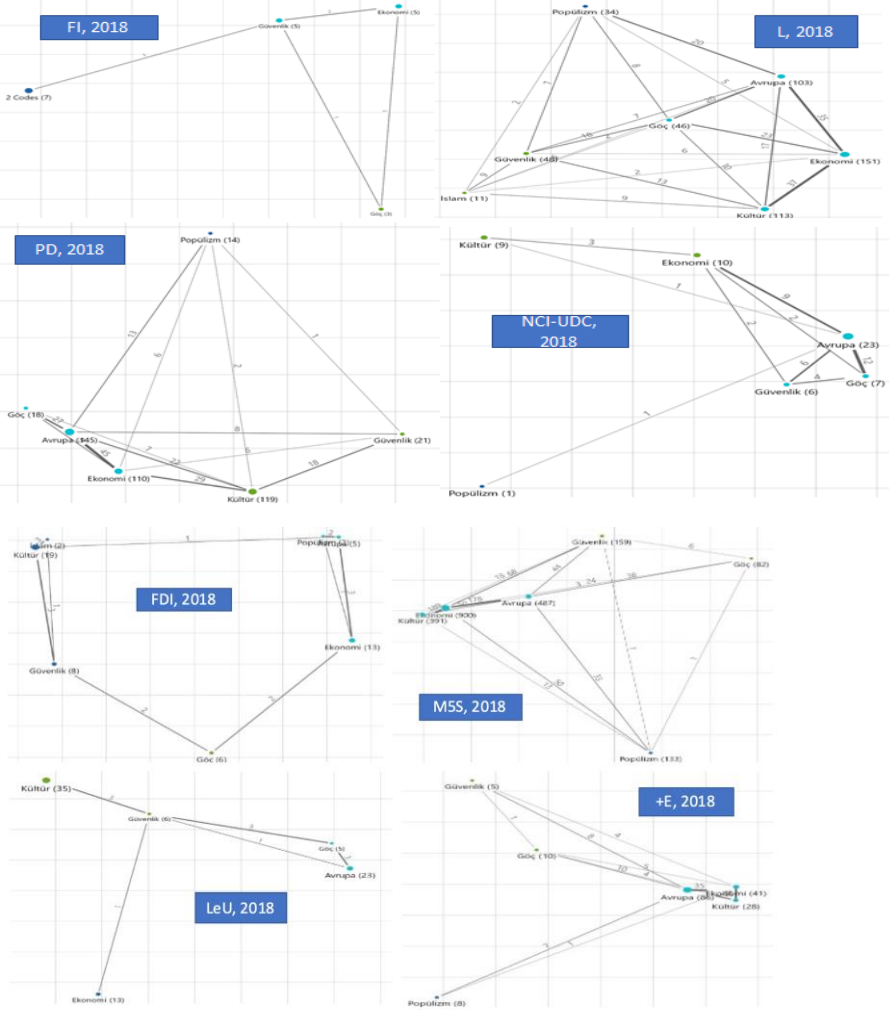
Tablo 4. 2013 Genel Seçimleri PDL, LN, FDI, M5S, PD, SEL, UDC, SC Ağ Haritaları

Kaynak: Yazarın araştırması

2018 yılı genel seçimlerinde merkez sağda NCI-UDC, FI, FDI, Lega; merkez solda PD, +E gibi partiler; ve M5S ile LeU ayrı ayrı olarak kanat belirtmeden bulunmaktaydılar. İtalya'nın seçim kampanyasında yapılan söylemlerde öne çıkan en önemli konu göç/göçmen konusu olarak göze çarpmıştır. Özellikle Matteo Salvini ve Berlusconi bu konuyu seçim kampanyasında öne çıkarmışlardır. İtalya Senatosu'nda Forza Italia'yı temsil eden Lucio Malan, göçmenlerin büyük çoğunluğunun mülteci olmadığını ve İtalyan halkının taleplerinden bıktığını söylemiştir; ülkedeki en popüler anti-düzen partisi olan M5S Milletvekili Manlio Di Stefano, göç akının yönetilebilir olduğunu savunurken, merkez sağın gerçek acil duruma odaklanması gerektiğini de eklemiştir (Beard, 2018). PD ve FI gibi merkez partiler açısından 2018 seçiminin pek de iyi geçmediği söylenebilir. Geleneksel partilere karşı tavır seçmen tarafından bu şekilde yansıtılmıştır ve LN kendi radyanında rakibi olan FI'dan ilk defa bu kadar fazla popüler olmuştur (Garzia, 2019: 677). İtalya siyaseti açısından merkez ve düzen partilerinin tercih sebebi olmaması ve düzen karşıtı partilerinin bu kadar yüksek olması büyük bir değişim yaratmıştır (Caiani, 2019: 236).

Kampanya genel olarak barışçıl olsa da, aşırı sağcı bir aktivistin göçmenlere ateş açması ve altısının yaralanmasıyla sonuçlanması da dahil olmak üzere bazı şiddet olayları gölgelendi" (OSCE/ODIHR, 2018: 2). "Kampanyanın tonu, zaman zaman özellikle sosyal medya aracılığıyla yayılan olumsuz mesajlar yoluyla göçmenleri hedef alan ayrımcı basmakalıpların ve hoşgörüsüz retoriklerin kullanılmasıyla karakterize, düşmanca ve çatışmacıydı; seçim kampanyaları arasındaki ayrım çizgileri, yelpazenin geleneksel bölünmesinden siyasi sola ve siyasi sağdan Avrupa Birliği ile ilişkilerde farklı pozisyonlara ve göçmenlere ve sığınmacılara yönelik tutuma kadar uzanıyordu (OSCE/ODIHR, 2018: 11) .

Seçim sonucunda en büyük yenilgiyi PD aldı. M5S Hareketi ise en büyük başarıyı aldı ancak tek başına iktidar olamadı. Aşağıdaki İtalya 2018 seçimlerine ait göç kategorisi ile ilişkilendirme grafiğine göre göç en çok sıra ile Avrupa, ekonomi, güvenlik, kültür, popülizm ve İslam ile ilişkilendirilmiştir.

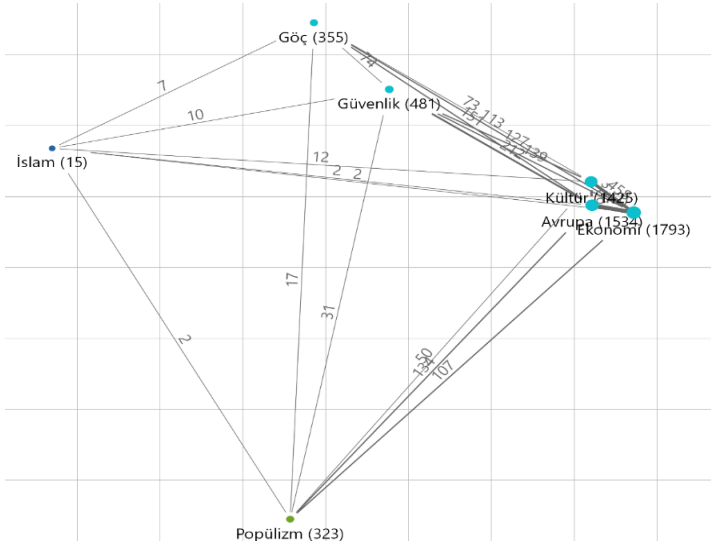
Tablo 5. 2018 Genel Seçimleri FI, L, FDI, PD, M5S, LeU, NCI-UDC, +E Ağ Haritaları

Kaynak: Yazarın araştırması

Tablo 6'daki kodlama haritasında İtalya 2006, 2008, 2013, 2018 genel seçimlerinin toplamının ağ grafiği verilmiştir. Buna göre bütün seçimler değerlendirildiğinde İtalya'da göç, kültür, Avrupa, ekonomi, güvenlik bir ağ oluşturmuştur. Bunun yanında popülizm başka bir ağ ve İslam başka bir ağ oluşturmuştur. Göç kategorisinin İtalya için her zaman gündemde olduğu kümelendiği kategorilerle gözlemlenebilir. Göç ağdaki ana kümede

konumlanmaktadır. Bunun sebebi göçün İtalya'nın göç ülkesi olması sebebiyle sürekli gündem olmuş olmasındandır ve ağ içerisinde ilişkili roldedir. İslam kategorisinin ise diğer kategorilerle keşim sayısından çıkarılabileceği üzere İtalya'da çok az gündem olmuştur ama olduğunda da 15 defa geçiyor olmasına rağmen ana kategorilerle 35 defa keşimmiştir. Yani bir çok kategori aynı anda işlevselleştirilmiştir.

Tablo 6. İtalya Genel Ağ Grafiği (2006-2018)

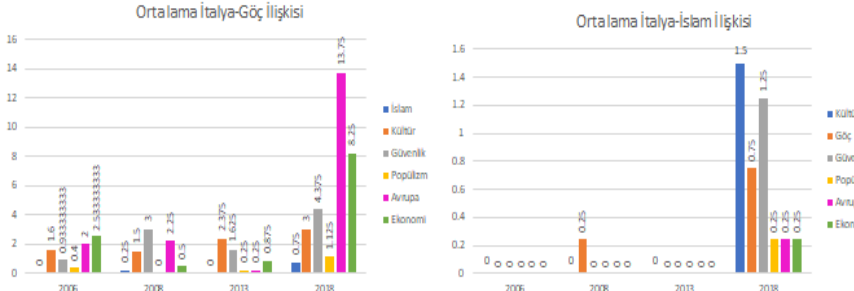

Kaynak: Yazarın araştırması

Göç kategorisi ile diğer kategorilerin ilişkiselliklerinin arttığı yıllar, artış ve azalış yıllarındaki determinantları göstereceğinden, en fazla ilişkiselliğin olduğu seçim yılında hangi kategorinin arttığı hangi retorikte ve hangi bağlamın kullanıldığını göstermiştir. Seçimlere göre hem ülke içi hem ülkeler arası göç ve determinantları seviyesinde artma ve azalmalar gözlemlenip kıyaslaması yapılmıştır. Göç determinantlarının nitel/nicel karşılaştırma ve açıklamaları örnekleri seçim yılları başlıklarının altında ve zamansal grafikler üzerinden değerlendirilmiştir. Vakalar zaman çizgisi üzerinden ölçümlenmiştir. İtalya için yedi farklı kategoride toplamda 22 seçim manifestosu incelenmiştir. Aşağıdaki grafiklerde İtalya'ya ait seçim yıllarına dayanan göç ile diğer kategorilerin ortalama ilişkilendirilme oranları ile İslam ile diğer kategorilerin ortalama ilişkilendirilme oranları verilmiştir. Her kategorinin göç ile fazlaca ilişkilendirildiği çıkış yılı 2018 yılı seçimleri olarak gözlemlenmiştir. Bu artışın sebebi göçe verilen reaksiyon, İslam dinini retoriklerde yer bulması ve mülteci akınına yönelik yapılmış olan söylemlerdir. 2018 seçimlerine bakıldığında bütün ilişkiselliklerde artış gözlemlenebilmektedir. Nitel analiz ile

karşılaştırıldığında bu bulguya paralel bir şekilde en ötekileştirici reaksiyon 2018 yılında verilmiştir; bu bağlamda kültür-göç, popülizm-göç, güvenlik-göç, ekonomi-göç, Avrupa-göç, İslam-göç ilişkileri kullanılmıştır.

Tablo 7. Ortalama İtalya-Göç ve İtalya- İslam İlişkisi

Kaynak: Yazarın araştırması

AB karşıtı söylem en çok göç politikaları ve ulusun kendi adına karar verme ve politika yapma yetisini elinden almak vesilesiyle kullanılmıştır. Bu sebeple İtalya'daki dışlayıcı söylem adına Avrupa, güvenlik ve ekonomi ile ilişkilendirilme kullanılmıştır. Yani İtalya'da dışlayıcı söylemi yaptıran retorik en çok Avrupa ve ekonomi ile göçü ilişkilendirmekten geçmiştir. İslam ise ilk defa 2008 yılında gündem olmuştur ve daha çok göç ile ilişkilendirilmiştir. Güvenlik ve Avrupa şüpheli söylemler ile Avrupa ilişkilendirilmesi en çok FI, LN, FDI tarafından yapılmıştır. Zaman zaman kültürel korumacılık söylemlerine M5S ve UDC de katılsa da aşırılık retorüğünü diğer partiler kadar üstlenmemiştir. M5S yer yer mülteci karşıtı söylemler yapsa da muğlak tavırları bu konuda da devam etmiştir; genel anlamda Dublin sözleşmesi ve AB göç politikalarına karşı çıkmaktadır. M5S'in son seçimlerde kazandığı başarı ise popülizmin temelindeki halk-merkezcilik ilkesinin programlanmış bir şekilde pratiğe geçirilmesi ile yakından ilgilidir. Bütün ajandalar hakkında kesin görüşlü olmamakla beraber, halkın kendi fikirlerini dile getirebileceği platform üzerinden parti programı/seçim manifestolarının belirlenmesi halk-merkezci retorik ile paralellik göstermiştir. İtalya'nın en popülist partisi M5S olsa da en ötekileştirici ve dışlayıcı retorüğü üstlenen parti FI, LN ve FDI olmuştur. LN ve FDI tarihlerinde aldıkları en çok oyu 2018 seçimlerinde en çok ötekileştirdikleri, marjinalize ettikleri grupları gündeme getirerek almışlardır. Aşırılık retoriklerini sıklıkla kullanmışlardır. Genel anlamda bu ötekileştirici retorik mülteci karşıtı, İslamofobik ve ayrımcı bir söylem politikasını yıllardır kullanmaktadır. Aşırı sağ milliyetçi partilerle ilişkilendirilen göç ve entegrasyon konusunda aşırılığın, merkeze yayıldığı ötekileştirici söylemler halkın kutuplaşmasında etkili olmuştur.

Sadece genel seçimlerinde kazanılan koltuk sayısına bakmak bile aşırı milliyetçi ve yabancı düşmanı siyasetin Avrupa'daki artan etkisini yeterince yansıtabilmektedir. Mülteciler korkulması gereken, Avrupa'nın kültürüne ve İtalya'nın kültürüne ve ekonomisine zarar vereceği söylenen nesnelere haline gelmişlerdir. Bu durumun suçlusu AB olarak resmedilmiştir. Güvenlik genel anlamda hemen her zaman terör üzerinden kurgulanmaktadır; terör ile göç arasında kurulan ilişki ise göçün güvenliği boyutunu taşımaktadır. Göç ile gelenler güvensizlik sebebi olarak resmedilmiş ve altı çizilmiştir. Hıristiyanlığın korunması gerekliliği ve İtalya'nın korunması gerektiği bu partiler tarafından özellikler altı çizilen noktalardır. İslam'ın diğer kategorilerle ilişkilendirilmesinde ise en çok kültür, sonra güvenlik gelmektedir. İslam daha çok göç ile gelen bir olgu olarak tanımlanmıştır. Popülist retorik İslam ile beraber Avrupa şüpheliğinde diğer kategorilerde olduğu gibi kullanılmıştır. Genel itibariyle Avrupa'da merkez veya milliyetçi ya da aşırı sağ partilerin ortaklığı mülteci karşıtı, yabancı düşmanı olmaları ve İslamofobizmin (Kaya, 2016) yayılmasına katkıda bulunmalarıdır. İslam kategorisindeki söylemlere bakıldığında ise, en ağır söylem İtalyan Lega partisi tarafından yapılmıştır ve 'İslami terörizm' retoriği kullanılmıştır; FDI partisi ise Hıristiyan dininin tehlikede olduğunu ileri sürerek, korunması gerektiğini ve "İslami köktendincilik/İslami ekstremizm" diye tanımladığı süreci din üzerinden yürüterek, aşırı olanın insanlar değil, din olduğunu vurgulamaya çalışmıştır. İtalyan partileri Avrupa parti kategorizasyonu ile paralellik göstermektedir. Aşırı sağ ile merkez sağ beraber hareket etmektedir ve radikalize olmuş söylemler merkeze doğru kaymıştır.

Değerlendirme ve Sonuç

Wodak'ın (2015: 49) da belirttiği gibi güvenlik, kültür, göç, popülizm, ekonomi, Avrupa şüpheli kategorilerinin birbiriyle ilişkili oldukları bu çalışmada savlanmıştır. Bu konular partilerin manifestolarında sınıflandırılmıştır. İçerik analizi metodu İtalya için seçimleri öncesi iktidar ortağı olan ve/veya olmaya çalışan partilerin seçim manifestolarının belirli kategorilerde toplanması ve mülteci/mülteci krizi retoriği ile ilgili sıklıkları, kategorileri, ilişkileri ve değerlendirmeleri analizi bağlamında seçilen kelimeler ve anlatım öbekleri ile durumları değerlendirilmiş ve karşılaştırmalı analizi yapılmıştır.

İtalya, dışardan bir başka ötekinin (mülteci) varlığını göstermesiyle kendi içerisinde kuzey-güney ayrımını bir kenara bırakmayı öğütleyen ve ismindeki "Kuzey" kelimesini kaldıran bir Lega (Nord)'a tanıklık etmiştir. İtalya'da belirgin özellik, genel itibariyle merkez veya milliyetçi ya da aşırı sağ partilerin mülteci karşıtı, yabancı düşmanı olmaları ve İslamofobinin yayılmasına katkıda bulunmalarıdır. Genel anlamıyla İtalyan değerleri ve kimliğini korumak söylemi, mültecileri dışarda bırakmak ve almamak ile beraber yürümüştür. Bu

konu Avrupa'nın sağ partilerinde Avrupa'yı suçlamak, Avrupa'yı sorumlu göstermek ve kendi kaderini tayin hakkına zeval gelmesi özelinde karşılık bulmuştur. Avrupa'nın göç politikasının dikte edilmesinden gündem üretmektedir. İtalya'da Lega tarihlerinde aldıkları en yüksek oyu almışlardır; üstelik kampanya ağırlıkla mülteci karşıtlığı ve İslam karşıtlığı üzerinden yürütülmüştür.

AB'nin göç ve mülteci krizi kapsamında yaptığı anlaşmalar ve kriz yönetimi, krizi dışarda bırakmaya yönelik, AB'nin birebir müdahil olmadığı alanda kontamine etmek üzerinedir. Aşırı sağın yükselişi hem kurumsal hem sosyal boyutta AB için sorunlar yaratacak seviyeye ulaşabilir. Avrupa şüpheciligi, mülteci karşıtlığı paralel ikililer olmuşlardır, ülkeler kendi göç politikalarına karar vermek istemiştir. Bunun yanında bir de “seçimlik mülteci” gibi yumuşatılmış, üstü kapalı belirtilen bir kavram da mevcuttur. Böylece göçün azaltılmasının ve mümkünse kaldırılmasının – pratikte, tabii ki en “can sıkıcı”, en az “kabul edilebilir” ya da “asimile edilebilir” olanlardan, en az “işe yarar” olanlardan başlayarak mümkün olduğu kadar çok göçmenin dışarı atılmasının – toplumsal sorunların çözülmesine olanak sağlayacağı ya da en azından çözüm yolunda bir engeli ortadan kaldıracacağı düşüncesi yayılmaktadır (Balibar ve Wallerstein, 2007: 583-584). İtalya'da yer yer sol partiler tarafından da üstlenilen söylem, istenilenler yapıldığı sürece, kabul edilebilir ve asimile edilebilir olan mültecilerin toplum tarafından sahiplenilebileceği, kazanılması gerektiği yönünde gözlemlenmiştir. Bu mültecilerin ülkenin ekonomisine ve gelişimine katkı yapacağı algısı yaygındır. Mülteciler daha çok sağ partiler bazen de merkez partiler tarafından öteki olarak işaretlenerek seçim propagandası malzemesi yapılmaktadırlar. Reaksiyonları karşılaştırıldığında İtalya için Avrupa şüpheli ve ekonomik söylem dışlayıcı, popülist ve güvenikleştirme kalıpları olarak yer almışlardır.

Popülizm ve güvenikleştirme, siyasetin depolitize olmasının sebeplerinden biridir. Yükselen popülizmin, güvenikleştirme ve Avrupa şüpheciligi ile zenofobi/İslamofobi ile beraber yükselmesi ve bu üçünün kesişim noktalarının mülteci krizi olduğu iddiası bağlamlandırılıp incelenmiştir. Göç kategorisi İtalya için en yüksek düzeyde Avrupa ile ilişkilendirilmiştir ve bu, karma analizde ortaya çıkan sonuçlarla paraleldir. İtalya için her kategorinin göç ile fazlaca ilişkilendirildiği çıkış yılı 2018 yılı seçimleri olarak gözlemlenmiştir. Bu artışın sebebi mülteci akımına yönelik yapılmış olan söylemlerdir. 2018 seçimlerine bakıldığında bütün ilişkiselliklerde artış gözlemlenebilmektedir. İtalya sürekli göç alan ülke olmasına rağmen bu bağlamda göçe en fazla reaksiyonunu 2018 yılında vermiştir ve İslamofobik söylemler de yine bu seçimlerde ön plana çıkmıştır. Nitel analiz ile karşılaştırıldığında bu bulguya paralel bir şekilde en ötekileştirici reaksiyon 2018 yılında verilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuç, üretilen korkulan mülteci algısının yaratımının İtalya

örneği bağlamında Mülteci Krizi sonrasında gerçekleştiği ve popülizm, güvenikleştirme, İslamofobi ve Avrupa şüphencilikten destek aldığı yönündedir.

Kaynakça:

- Albertazzi, D. ve McDonnell, D. (2008) "Introduction: The Sceptre and the Spectre" D. Albertazzi, ve D. McDonnell (Der.) *Twenty-First Century Populism: The Spectre of Western European Democracy*, (Palgrave Macmillan) ss. 1-14.
- Alexseev, M. (2005) *Immigration Phobia and the Security Dilemma: Russia, Europe and the United States* (New York: Cambridge University Press).
- Baker, P. (2012) "Acceptable bias? Using Corpus Linguistics Methods Critical Discourse Analysis", *Critical Discourse Studies*, 9(3): 247-256.
- Balibar, E., ve Wallerstein, I. (2007) *Irk, Ulus, Sınıf: Belirsiz Kimlikle*, N. Ökten (çev), (İstanbul: Metis Yayınları).
- Beard, S. (2018) "Immigration Issue Dominates Italian Elections", 1 Mart, <<https://www.marketplace.org/2018/03/01/immigration-issue-dominates-italian-elections>>, (28 Ekim, 2019).
- Bernhar, L., ve Kriesi, H. (2019) "Populism in Election Times: a Comparative Analysis of 11 Countries in Western Europe", *West European Politics*, 42(6): 1188-1208.
- Bigo, D. (2001) "Migration and Security", V. Guiraudon, ve C. Joppke (der) *Controlling a New Migration World*, (London: Routledge).
- Brubaker, R. (2019) "Why Populism", G. Fitzi, J. Mackert, ve B. Turner (der.) *Populism and the Crisis of Democracy: Volume 1*, (London-New York: Routledge) ss. 27-46.
- Buzan, B., Weaver, O., ve De Wilde, J. (1998) *Security: A New Framework for Analysis* (Lynne Rienner Publications).
- Caiani, M. (2019) "The Populist Parties and their Electoral Success: Different Causes behind Different Populisms? The Case of the Five-star Movement and the League", *Contemporary Italian Politics*, 11(3): 236-250.
- Colliot-Thélène, C. (2019) "Populism as a conceptual problem", G. Fitzi, J. Mackert, ve B. Turner (der.) *Populism and the Crisis of Democracy: Volume 1*, (London-New York: Routledge), ss. 17-26.
- D'Appollonia, A. C. (2012) *Frontiers of Fear: Immigration and Insecurity in the United States and Europe* (New York: Cornell University Press).
- Deutsche Welle (2018) "Silvio Berlusconi warns of migrant 'social bomb' in Italy", 5 Şubat, <<https://www.dw.com/en/silvio-berlusconi-warns-of-migrant-social-bomb-in-italy/a-42461101>> , (08 Ekim 2018).
- Faist, T. (2002) "Extension du domanie de la lutte': International Migration and Security before and after September 11, 2001", *International Migration Review*, 36(1): 7-14.

- Garzia, D. (2019) “The Italian election of 2018 and the first populist Government of Western Europe”, *West European Politics*, 42(3): 670-680.
- Gerim, G. (2022) “How to Define the Elephant: Towards a Novel Conceptualization of Populism”, *Siyasal: Journal of Political Sciences*, 31 (1): 115-135.
- Giuffrida, A. (2018) “Berlusconi pledges to deport 600,000 illegal immigrants from Italy”, 5 Şubat, <<https://www.theguardian.com/world/2018/feb/05/berlusconi-pledges-to-deport-600000-illegal-immigrants-italy-election>>, (03 Nisan 2018).
- Green, A. (2018) “Former Italian PM Berlusconi calls immigration a ‘social bomb ready to explode in Italy’ as he pledges to deport 600,000 illegal migrants if he’s re-elected”, 5 Şubat, <<https://www.dailymail.co.uk/news/article-5353441/Berlusconi-deport-600K-illegal-migrants-elected.html>>, (03 Nisan 2019).
- Kaltwasser, C. (2019) “How to define populism ? Reflections on a contested concept and its (mis)use in the social sciences”, G. Fitzi, J. Mackert, ve B. Turner (der.) *Populism and the Crisis of Democracy: Volume 1*, (London-New York: Routledge), ss. 62-78.
- Kaya, A. (2014) “Islamophobia”, J. Cesari (der.) *The Oxford Handbook of European Islam*, (Oxford: Oxford University Press), ss. 745-769.
- Kaya, A. (2016) “‘Islamophobia’ as an Ideology in the West: Scapegoating Migrants of Muslim Origin”, H. K. Amelina A., (der.) *An Anthology of Migration and Social Transformation* (Springer), ss. 281-294.
- Kaya, A. (2017) “Avrupa’da Popülist Sağın Yükselişi: Çeşitlilik ve Birlik İçerisinde Kaybolmak”, COHERE, Çalışma Paketi 2, Kritik Analiz Aracı 2, 1 Şubat, <https://www.researchgate.net/publication/330956613_Avrupa'da_Populizm_Cesitlilik_ve_Birlik_Icinde_Kaybolmak_2>, (5 Eylül 2019).
- Kopecky, P. ve Mudde, C. (2002) “Two Sides of Euroscepticism Party Positions on European Integration in East Central Europe”, *European Union Politics*, 3(3): 297-326.
- Lazaridis, G. (2011) “Introduction”, G. Lazaridis (der.) *Security, Insecurity and Migration in Europe*, (Farnham Surrey: Ashgate), ss. 1-12.
- Mandacı, N. ve Özerim, G. (2013) “Uluslararası göçlerin bir güvenlik konusuna dönüşümü: Avrupa’da Radikal Sağ Partiler ve Göçün Güvenleştirilmesi”, *Uluslararası İlişkiler*, 10(9): 105-130.
- Manifesto-project (t./y.) “Manifesto Project Data Dashboard: Italy”, <https://visuals.manifesto-project.wzb.eu/mpdb-shiny/cmp_dashboard_data/set/>, (10 Temmuz 2018).

- Marranci, G. (2004) "Multiculturalism, Islam and the clash of civilisations theory: rethinking Islamophobia", *Culture and Religion: An Interdisciplinary Journal*, 5(1): 105-117.
- Mazzoleni, G. (2008) "Populism and the Media", D. Albertazzi, ve D. McDonnell (der.) *Twenty-First Century Populism*, (New York: Palgrave Macmillian), ss. 49-66.
- Messina, A. (2014) "Securitizing Immigration in the Age of Terror", *World Politics*, 66(3): 530-539.
- Mouffe, C. (2005) "The 'End of Politics' and the Challenge of Right-wing Populism", F. Panizza (der.) *Populism and the Mirror of the Democracy*, (London: Verso), ss. 50-71.
- Mouffe, C. (2019) *Sol Popülizm*, A. Yanık (çev.), (İstanbul: İletişim Yayınları).
- Mudde, C. (2004) "The Populist Zeitgeist", *Government and Opposition*, 39(4): 541-563.
- Mudde, C. ve Kaltwasser, C. (2017) *Populism: A Very Short Introduction* (Oxford-New York,: Oxford University Press).
- Müller, J-W. (2017) *Popülizm Nedir?*, O. Yıldız (çev.), (İstanbul: İletişim Yayınları).
- NSD (2008) "Italy-Parliamentary Elections", <https://nsd.no/european_election_database/country/italy/parliamentary_elections.html>, (22 Ekim 2019).
- Öner, S. (2017) "Avrupa'da Mülteci Krizi ve Aşırı Sağın Yükselişi: Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ), Almanya için Alternatif (AfD) Partisi ve PEGIDA Hareketi Örnekleri", *Türkiye-AB İlişkilerinde Yeni Bir Konu: Mülteci Sorunu ve Türkiye-AB İşbirliği (293)*, (Türkiye: İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları).
- OSCE/ODIHR (2006) *Election Assessment Mission Report, İtalya 9-10 Nisan 2006 Parlamenter Seçimleri*, (Warsaw: OSCE/ODIHR), <<https://www.osce.org/odihr>>, (10 Temmuz 2018).
- OSCE/ODIHR (2008a) *Election Assessment Mission Report, İtalya 13-14 Nisan 2008 Parlamenter Seçimleri*, (Warsaw: OSCE/ODIHR), <<https://www.osce.org/odihr>>, (10 Temmuz 2018).
- OSCE/ODIHR (2008b) *Election Assessment Mission Report, İtalya 2008 Seçimleri*, (Warsaw: OSCE/ODIHR), <<https://www.osce.org/odihr>>, (10 Temmuz 2018).
- OSCE/ODIHR (2013) *Needs Assessment Mission Report, İtalya 24-25 Şubat 2013 Erken Parlamenter Seçimleri*, (Warsaw: OSCE/ODIHR) <<https://www.osce.org/odihr>>, (10 Temmuz 2018).

- OSCE/ODIHR (2018) *Election Assessment Mission Final Report, İtalya 4 Mart 2018 Parlamento Seçimleri*, (Warsaw:OSCE/ODIHR), <<https://www.osce.org/odihr>>, (10 Temmuz 2018).
- Phizacklea, A. (2011) “Concluding Remarks: State Security versus the Security of Migrants: The Unbalanced Contest”, G. Lazaridis(der.) *Security, Insecurity and Migration in Europe*, (Farnham Surrey: Ashgate) ss. 287-292.
- Rooduijn, M. (2013) *A Populist Zeitgeist?-The Impact of Populism on Parties, Media and the Public* (University of Amsterdam: Almanakker, Oosterhout).
- Scherer, S. (2018) “Italian right’s election promise to deport migrants will be hard to keep ”, 6 Şubat, <<https://www.reuters.com/article/us-italy-election-migrants-deportations/italian-rights-election-promise-to-deport-migrants-will-be-hard-to-keep-idUSKBN1FQ2EN>>, (9 Temmuz 2018).
- Stanley, B. (2008) “The Thin Ideology of Populism”, *Journal of Political Ideologies*, 13(1): 95-110.
- Taggart, P. (2019) “Populism and Unpolitics”, G. Fitzzi, J. Mackert, ve B. Turner (der.) *Populism and the Crisis of Democracy: Volume 1*, (London-New York: Routledge) ss. 79-87.
- Taggart, P. ve Szczerbiak, A. (2000) “Opposing Europe: Party Systems and Opposition to the Union, the Euro and Europeanisation”, *SEI Working Paper 36*, (Brighton: Sussex European Institute).
- The Local It (2016) “Northern Italian region approves ‘anti-mosque’ laws”, 28 Eylül, <<https://www.thelocal.it/20160928/anti-mosque-proposals--in-northern-italy-liguria>>, (04 Eylül 2017).
- The Local It (2019) “Salvini seeks to unite Italian right with Rome rally”, 20 Ekim, <<https://www.thelocal.it/20191020/salvini-seeks-to-unite-italian-right-with-roma-rally>>, (03 Nisan 2020).
- Toğral, B. (2011) “Convergence of Securitization of Migration and ‘New Racism’ in Europe: Rise of Culturalism and Disappearance of Politics”, G. Lazaridis (der.) *Security, Insecurity and Migration in Europe*, (Farnham Surrey: Ashgate).
- Triandafyllidou, A. (1999) “Nation and Immigration: A Study of Italian Press Discourse”, *Social Identities*, 5(1).
- Trojanowska-Strzeboszewska, M. (2018) “The Impact of the Migration Crisis on the Process of Shaping Goals and Instruments of the EU Immigration Policy”, *On-line Journal Modelling the New Europe*, (26): 169-190.
- Wirth, W., Esser, F., Wettstein, M., Engesser, S., Wirz, D., Schulz, A., Ernst, N., Büchel, F., Caramani, D., Manucci, L., Steenbergen, M., Bernhard, L., Weber, E., Hänggli, R., Dalmus, C., ve Schemer, C. (2016) “The Appeal of

Populist Ideas, Strategies and Styles: A Theoretical Model and Research Design for Analyzing Populist Political Communication”, *Working Paper* 88, University of Zurich.

Wodak, R. (2015) *Politics of Fear – What Right-Wing Populist Discourses Mean*, (London: SAGE).

Yiğit Uyar, M. (2021) “Imagined Refugees”, Konferans Bildirisi, 4th International Istanbul Scientific Research Congress, Iconsos Publishing House, İstanbul. 02-04 Nisan.

Yiğit, M. H. ve Uyar, C. (2021) “Political Discourse on Syrian Refugees in Turkey”, N. Akıncılar Kőseođlu, ve D. Apak (der.) *Challenging Discrimination in Different Areas: Turkey*, (Berlin: Peter Lang), s.145-164.

EK 1. Kategorileştirilen Sözcük-Söz Öbekleri

İslam	Kültür	Göç	Göç	Güvenlik	Popülizm	Popülizm	Popülizm	Avrupa	Ekonomi
Müslüman	değerler	sığınmacı	Suriyeli	terör	yolsuzlu	referand	aldat	AB	ekonomik
İslam	Kimlik	göç	uluslararası korum	tehdi	uzlaş	propaganda	egemenli	Avrupa	maliyet
-İslam	gelenek	göçmen	geçici korum	güvenli	yalan	kandır	irade	Avrupa Birliği	dolar
	medeniyet	insan kaçak	mitltesi		utanç	siyasiler	ihanet		avro
	kültür	insan ticaret			skandal	siyasetçi	dürüst		TL
					elit	seçkin	anti-demokrat		lira